

BYLÅTAR OCH STRÄNGASPEL

AF

PARUS ATER

HELSINGFORS 1911
AMOS ANDERSONS FÖRLAG
I DISTRIBUTION

BYLÅTAR OCH STRÄNGASPEL

AV

PARUS ATER

HELSINGFORS 1911

AMOS ANDERSON'S FÖRLAG
I DISTRIBUTION.

BYLÅTAR OCH
STRÅNGÅRPER

HELSINGFORS 1911.
MERCATORS TRYCKERI.

I. BYLÅTAR

Öfver guds tjänsten.

Vad skänker jag tyckt till andens tjensten,
gudens i Luthers ord.

Om vid en tjänst som god viljestas

och tjänsten för sig som vil?

Men för mig vil? Vil?

Indelning på god.

Om god vil? Vil?

I god vil? Vil?

Indelning på god.

Om god vil? Vil?

Om god vil? Vil?

Efter gudstjänsten.

God middag! Jag hunnit till avslutningspunkten,
predikan i Luther är slut.

Nå vad sa' i kyrkan den nye adjunkten
och grannasmor, hur såg han ut?

Hos kuddan och fåren

beskedligt jag gått,

men kyrkkaffetären

i spisen har stått.

Berätta, berätta,

om Brink-Per och Metta

sin äskade brudlysning fått?

Stor tack för den värmande kyrkkaffetären,
som livar min stelfrusna kropp.
Vår kaffetörst ökas gud nåde med åren,
jag tömmer min tionde kopp.
Adjunkten var duktig
och det med besked,
och näsan var buktig
och munnen var bred.
Vår värld tar en ände
i synd och elände,
han dundrade gudeligt vred.

Och Brink-Per och lill-Metta, fästefolkshjonen,
bevars ja . . . det lystes för dem.
Och Per gav en sedel till hednamissionen,
fy skam, att han inte gav fem.
Och Petterssons änka,
ett sådant ett troll,
bar hatt kan man tänka
och röd parasoll.
Och Mickelssons Rakel,
ett riktigt spektakel,
bar spetskantad släpande fäll.

Men Mellangårdssonen, han pöste än värre
i filthatt och blankläderskor,
men varifrån pengarna fås, vet vår Herre,
jag gissar och tror vad jag tror.
Vem vet om en sedel
ej snytes ibland,

ty skolkassans medel
gå genom hans hand.
Men vi få betala,
du vet, kommunala
beskattningen ökas vart år lite' grand.

Nej — rinner det mera ur kaffepannsnäbben,
det faller som droppar från skyn.
Se Grankulla floden och Lillbacka ebben
är vordna till ordspråk i byn.
Ja Backas värdinnan
är vida bekant,
hon grämer sig innan
hon släpper en slant.
Men husbond dess värre
han klär sig som herre,
och dottren är trasgrann och sonen en rann.

Jag viskade smått i Guds hus med Agata,
den synden förlåte mig Gud.
En tunga hon har, som kan svallra och prata
om nästan, trots tio Guds bud.
Du känner det stycket,
lättfärdig och lat, —
men tack nu så mycket
för kaffe och prat.
Man får inte klandra
och häckla varandra
som somliga göra, sa' dagens prelat.

På kyrkvägen.

Hallå Zakris Pålsson — goddag!
Så nöjsamt att språka på vägen.
Hur frodas den upplöjda tegen,
du sådde väl havre som jag?

Jag sådde, för buller och bång,
i fjol några tunnor potäter,
men fick ej, gud hjälpe, engång
så mycket som kärigen äter.

Hej, hej — när det växer så smått
hur går det med hälsan och styrkan?
Det är väl gudsnådlighet blott
som lockar och drar dig till kyrkan?

Nej Norrgården säljer en hingst,
jag tänker att jag kunde få den.
Jag sålde min Pälle till pingst
som ridhäst åt Borghalla nåden.
Se hingsten är frodig och stark,
som Herkules duktig i maten,
men Norrgården — tvi den krabaten —
vill klå mig på sjuhundra mark.

Han är en sjudundrande karl,
till schackrare gjuten och slagen.
Skall saken i dag göras klar,
på självaste Mickelmässdagen?

Ja, karlen är uppblåst och stinn
av högmod, men nöden tog riset
och sakerna stå på det viset,
att nog blir den travaren min,
om säljaren sänker ned priset.
Men varför går du till Guds hus
på Mickelmässmorgonen, granne,
vi träffades sist vid Johanne
i midsommarmorgonens ljus?

Jag går för att fånga mig dräng,
ty min ämnar flytta, för pocker,
på tungspetsen bär jag ej socker
och anses en smula för sträng.

Nåja, för de socialister
är husbonden alltid för bister.

Jag hörde att Petterssons Bengt
skall flytta från Björknäs värdinnan,
en dundergod husmor den kvinnan
och liknande dräng, har jag tänkt.

Men nu hör jag klockornas klang,
och nu få vi öka på stegen.
Se Norrgårdens travare sprang
i flygande fläng över vägen.

I dag är det prostefars tur
att tala om synden och flärden,
att draga i härnad mot världen
och dundra sin oväderskur.

Ja granne, det går som det går,
men nog är det självaste busen
att skörda par tiotal tusen,
som prostefar årligen får.

Nog dundrar jag också ibland
och talar om syndiga tider
så ivrigt, att tungspetsen svider,
men lönas gu'nås int' ett grand.

Den saken är klappad och klar,
att nog ha vi dyrbara själar.
Lyft hatten, ty orgeln spelar,
och nu gå vi in, grannasfar.

Brev från Fina till Sandra.

Kära Sandra! Åh kors,
har du sett Helsingfors?
Jag har plats på en fin restaurang.
Kalle Nilsson, du minns,
som ser ut som en prins,
har, som herrskapsfolk säger, talang.
Han kan måla så nätt,
och han tog mitt porträtt
härom kvällen vid vinglasens klang.

Fina, viskade han,
och min kind blev så grann
som den grannaste trädgårdspion,
men det kom inte mer,
fast jag tittade ner
och generad betraktade skon.
Ja vi lekte så glatt
under lekar och spratt
när som barn vi vallade kon.

Han är bagargesäll,
och han bjöd mig en kväll
helt gentilt en teaterbiljett.
Under mysande skratt
tog jag handskar och hatt,
och jag tror jag var tämligen nätt.
Och som dans var min gång,
en teatersalong
hade aldrig i livet jag sett.

Där var silver och gull,
och salongen var full
av den finaste herrskapspublik.
Guldbroderade skor,
silkessammet och flor,
herrejess, om jag vore så rik.
Smala kjolar hå hå,
så man knappt kunde gå,
så man inte var människolik.

Hornen blåste hallå,
och så drogs en ridå
i ett huj emot himmelens sky.
I ett rött kabinet
satt en rökande sprätt
och en fröken med pudervit hy.
Och hon blygdes ej alls,
fast hon blottat sin hals,
lika rundad som månen i ny.

Och han biktade där,
att han höll henne kär,
fast salongen var klickande full.
Och han tog hennes hand
som han kysste ibland,
och jag blygdes för fruntimrets skull.
Jag blev verkligen flat
vid hans pjollriga prat,
när han bjöd henne pengar och gull.

Och jag tänkte: låt si,
om det blir frieri
se då blygs jag i sanning ihjäl . . . .
Och så kom det — nej lyss,
och så smällde en kyss,
och jag sade till Kalle farväl.
Sakta smög jag mig ut,
fast ej stycket var slut,
ty jag hade fått nog för min del.

Tankfull gick jag och tyst,
men vid Runebergs byst
hördes Kalles förtretliga skratt:
Kära hjärtandes säg,
varför gick du din väg,
stycket var ju så livat och glatt.
Och han skrattade så,
att han knappt kunde gå,
och han viskade: hur är det fatt?

Det låg sorg i min ton
är det skick och fason,
att man friar så andra hör på.
Det är vådelig skam
att dra känslorna fram
och att kyssas för öppen ridå.
Hällre går jag mitt liv
utan kärlek och viv,
och det borde du Kalle förstå.

Så förtiga vi då
att vi älska, vi två,
sade Kalle och tryckte min hand.
Och jag kände så väl,
att det sjöng i min själ,
att det lyste vid himmelens rand.
Vill du skriva igen,
allra käraste vän,
ty jag längtar så rysligt ibland.
Men är grannen på lur,
så var tyst som en mur
och förråd ej ett lillaste grand.

I morgonväkten.

Där gungar polisen,
som vågen för brisen,
han far till Susanna, som stulit en tupp.
Hon är från ett släkte,
som suttit på häkte,
och nu har hon spelat sin granne en kupp.
I mössan kokarden,
han yvs att han har den
och sjunger av stolthet som fordomdags barden.
Mot bygdens små töser
han småler och pöser
och nickar och blickar han offerar och öser.

Men socker och manna
får inte Susanna,
polisen står mulen vid käringens dörr.
Visst slänger hon käften
som spolen i väften
och sladdrar förgrymmad om nu och om förr.
Och käringens läppar
ge snärtar och knäppar
så klingande gälla som koskällans kläppar.
Och klämman i krisen
är den, att polisen
är ilsken och röd som ett eldkol i spisen.

Ty gumman har pallrat
i bygden och skvallrat
om märkliga saker från ungdomens vår,
ty då var polisen
ej kall såsom isen,
tvärtom var han varm som en blommande vår.
Hon tjänte den tiden
hos fröken i Liden,
som ägde dukater och pöste i sidan.
Bland friareraden,
som kom ifrån staden,
var han, herr polisen, den främste i graden.

Susanna blev bunden
på eviga stunden
i kärlekens boja, ty karlen var grann.

Sin lilla besparing
hon skänkte sin raring,
ty han var för visso en hederlig man.
Han lyfte på banken
var penni i tanken
att ge både lånet och kärleken fanken.
Han reste från vivet
med bankkreditivet,
och aldrig betalte han lånet i livet.

Och därför när gumman
förlorade summan,
drog sorgen och nöden i kojan gu'nås.
Bland fjäderfätruppen
hon snattade tuppen
att inte av hunger i kojan förgås.
Men där stod polisen
med vishetsdevisen,
att ingen får mucka vid lagexercisen.
Och nu får hon vandra
i häktet bland andra,
ty ordningens väktare får man ej klandra.

Brev från Elsa till Minna.

Vet du, lilla söta Minna,
jag har plats som tjänarinna
i en extra fin kaptensfamilj.
Ja jag darrar än i kroppen,
det går runt i huvudknoppen
som en virvelsväng i en kadrilj.
Jag betänkte mig en kort sekund,
neg och sadé: tjugu mark per månad.
Topp, sa' fru kaptenskan om en stund.
Hon är ganska söt, men tidigt grånad.

Hennes man är rund som månen,
dottern söt, en spjuver sonen,
han har ögon granna som en falk.
Dröj du kvar vid stuguhärden,
full av svek gu'nås är världen,
inte sällan möter man en skalk.
Men i går höll herrskapet kalas
och kaptenen föreslog en spader
vid cigarrers bloss och fyllda glas,
men kaptenskan bjöd på marmelader.

Fröken satte sig att sjunga
vid pianot — hennes tunga
löpte lustigt som ett positiv.
Och en sprätt från huvudstaden
log förtjust och vände bladen,
hon blir möjligen hans äkta viv.
Hennes drillar vågar jag ej klandra,
nog kan sången vara hjärtats tolk,
men jag skrattar smått åt herrskapsfolk,
som är lustigare än vi andra.

När kapten fått några droppar,
skrattar han så magen hoppar,
herr kapten vill gärna ta ett rus.
Och hans värda hedersgäster,
handelsman och socknens präster,
följa hans exempel utan krus.
Fru kaptenskan ljuger litet grand,
när det gäller hennes dygdmeriter,
allt är gjort med hennes egen hand,
skryter hon, fast det är jag som sliter.

Vet du Minna vad som hände,
innan kvällen tog en ände,
sonen, pyttisan, ville ha en kyss.
Det var i serveringsrummet,
men jag fräste till som skummet
i den ölbutelj jag öppnat nyss.
Kvällen led och sista gästen gick,
fru kaptenskan följde till tamburen,
men kaptenen fick en sidoblick,
början, fruktar jag, till dunderskuren.

Midnattsklockans tolvslag ljuder,
och ett glatt godnatt jag bjuder.
Hejsan du, jag söker upp min bädd.
Sömnig är jag utan måtta,
och i morgon klockan åtta
är jag kammad, kry och färdigklädd.
Aldrig skall en fjäril få mig fatt,
jag är ingen honungsros, som plockas.
Ögonlocken slutas — nu godnatt!
Blott av Max i Storby kan jag lockas.

Linbråkningstalko.

Det smattrar och rullar
kring bärg och kring kullar,
kring buskar och snår.
Det är väl ej åskan,
som mitt under brådskan
i skyarna går?
Nej skrattsalvor runga
i käringars klunga
i alt och i bas,
ty gammelmor Judit
har längesen bjudit
på talkokalas.

Maskinerna gnissla,
och tungorna gissla
med etterfylld spets.
Men Norrkulla Malla
är skarpast bland alla
i gummornas krets.

Hon måste berätta
hur Lindbacka Netta
har burit sig åt.
Hon spår nog att raden
av nöjen i staden
snart lyktar med gråt.

Nu dansar den snärtan
bland fångade hjärtan
och skummande vin.
En slik är ej värdig,
fast fager och färdig,
ett kilogram lin.

Tvi, ropas i klunga,
och skäftorna gunga,
tvi token en . . . åh!
Och tandlösa munnar
som stänkande brunnar
gå larmande på.

Sen har jag hört viskas
hur Kalle i Riskas
drog kniven och slog,
av svartsjuka galen,
Johannes, rivalen.
som kärestan tog.
Poliserna springa
med hotande klinga
i mörker och natt,
ty lagarna tvinga
att få honom fatt.
Men, tro mig, kanaljen
han undflyr bataljen
och kiknar av skratt.

Här pustade Malla.
De pustade alla,
ty krafterna flytt.
De drucko sitt kaffe,
tills Malla blev maffe
att skvallra på nytt:
Du himmelens herre,
det spökar dess värre
på Fagerbonäs.
Det tassar på vinden
hos ryttmästar Linden,
det är fru Therèse.
Nog led hon tillräckligt,
kuraget var bräckligt
och krafterna slut.

Välsigne mig — mannen
var grym som tyrannen
och eldfängd som krut.

Han drog och han slog'na,
men himmelen tog'na
i paradishägn.

Nog rann hennes tårar
båd' vintrar och vårar
som skvalande regn.

Du himmelens makter
så ståtliga jakter,
så granna kalas.

Bedårande flickor
bar skinande bricker
med vinfyllda glas.

Det gycklas och pratas
om Mossby Agatas
Blåkullabesök.

På kvasten hon hängde,
och kvastskäftet svängde
som bolmande rök.

Det står i kat'kesen
om hiskliga väsen,
om tomtar och rå,
hon är av det slaget,
det såg jag på taget
vid luftfärden då.

Bland ont som hon vållat,
så har hon förtrollat
Per Niklassons ko,
så kräket förtvinar
och råmar och sinar
och har ingen ro.

Bevars för en tocken,
skrek käringeflocken
med ljungande blick,
och skäftorna flögo
och tungorna ljögo
och linbråkan gick.

Men kvällsolen dalar
i himmelens salar
så röd som granat.
Man smilar mot Judit
ett tack att hon bjudit
på kaffe och mat.
Ja talkokalaset
och ölet i glaset
var dråpeligt gott.
Med magarna fulla
av vetebrödsbulla
vid bråkan de stått.
Och linet de bråkat,
och glättigt de språkat,
och plägning de fått.

Och Mina och Malla
och Fia från Halla
försäkrade alla
hur härligt de mått.

Men knappast var dörren
igenlyktad, förrän
det osade krut.
Kalaset var magert,
fast löftet var fagert,
pirågen tog slut.
Och soppan var unken,
och filet i bunken
var anlupet — fy!
Om gammelmor smakat
på tortan, hon bakat
på fläcken en ny.

Och kaffet, för katten,
cikoriavatten,
och pannkakan bränd.
Ja gud sig förbarma,
vad folket skall larma,
då saken blir känd.
Och nog skall vår tunga
sin nidvisa sjunga
om gammelmors fest.
Må käringen bråka
själv, torr som en kråka,
sin linskörd härnäst.

Än skönjer man röken
från kojans vid kröken
där gammelmor bor,
och gummorna vinka
till avsked och linka
på klappande skor
till gubben och spisen,
till kalven och grisen,
till höns och till kor.

Kommunalstämman.

Där åker Persson till socknestämman,
han måste skydda sitt skattehemman
mot sockneherrarnes rackeri,
ty få de råda i fattigvården,
så måste bönderna gå från gården,
ja det är säkert — — — vasserratri.

Nu gäller frågan om fattighuset,
det fick han höra vid brännvinsruset
i går hos garvaren Vattulin.

Men han har talat vid svåger Anders,
och fattighuset skall gå åt fanders,
de höllo vad på en flaska vin.

Och Putte fick sig ett rapp på bogen
vid glada minnen från socknekrogen,
ja glädjen är ju ett himlalån.
Se där gick Matti vid tiggargstaven,
men Putte hejdade inte traven,
och Persson hälsade inte på'n.

På kommunalsalens ranka bänkar
sågs socknens myndiga styreslänkar
med tobaksbussar och läppasnus.
Där solen sken genom fönsterrutan
satt skeppar Tallbom, som förde skutan
emellan Blåskär och Trollehus.

Och där satt skräddare-Måns från Dalen,
en smula boklörd, men högmodsgalen,
och bagarmästaren med gesäll.
Och Adam Pettersson, from och kristen,
och Backas Adolf, socialisten,
och Amadeus från Sotahäll.

Men klockar Nilsson, som ledde stämman,
försökte rädda sitt skinn ur klämman,
det gällde fattigmans levebröd.

Jag fruktar, snörvlade Nilsson, böter,
om stämmans ärade ledamöter
ej ge de fattiga bättre stöd.

Men Persson spottade, så att spotten
flög handelsmannen i filtkalotten,
han drog ett lättnadens andedrag:
Nej fattighuset, för sjutton pinnar,
skall slopas både med loft och tinnar
ännu i dag, det försäkrar jag.

Ni herremän i taxeringsnämnden,
ni borde frukta ett grand för hämden,
om inte slösandet får ett slut.
En meter lång är taxeringslappen;
ni öppnar sprundet och tunnetappen,
och bondens tunna får rinna ut.

Miljoner rulla — och mest får prästen,
och klockarfar katar åt sig resten
för några toner och granna ord.
Men åskan mullrar, fast ingen ser den,
ty bibelenligt så är det herden,
som borde föda sin fårahjord.

Pass! — Här togs ordet av prostadjunkten:
var god och håll er till frågepunkten,
vill socknen bygga en fattiggård?

Betänk att engång vid himlatronen
skall Herren fråga, om fattighjonen
haft jordisk hägnad och själavård.

Tyvärr jag fruktar att här på orten
ett fåtal vandrar mot himlaporten,
det osar mera av svavelrök.
Det båtar föga att skatter samla,
om ingen ömmar för socknens gamla,
som vårdas sämre än arbetsök.

Stängs himlaporten, som väl kan hända,
föll Persson in, få vi återvända,
den är för smal och för trång och grund.
Och klockarfar är för uppblåst vorden
att rymmas in vid sin färd från jorden,
och prästens mage är alltför rund.

Med ångestsvetten på näsetippen
sprang klockarn upp — han var just på vippen
att slå ett dundrande klubbeslag.
Men åskan brakade löst på stunden,
det blev ett sorl i församlingsrunden,
en riktig stämmornas stämmodag.

Fast hotets blix t våra hjässor klyver,
vi offra inte en enda styver
till fattiggården — vi gå vår väg.

Och skeppar Tallbom gav marschsignalen
när truppen tågade ut från salen
med ordraketer och dundersteg.

Och Persson löste sin ystra fåle,
det var omöjligt att inte småle,
han hade vunnit sin flaska vin.
Han sjöng en drill under uppförsbacken
och strök sin slokiga hatt i nacken,
och kommunalen, den gav han hin.

Men klockarfar, nästan skrämnd från vettet,
tog inte sakerna på det sättet,
han sjöng en sorgelig klagosång.
Men prostadjunkten kom mildt med trösten:
låt frågan vila i frid till hösten,
så ta vi upp den ännu en gång.

Vals.

Det går vals över blänkande tiljor i kväll,
över blänkande tiljor går valsen.

Rosanna, så yr som en otämd gasell,
bär blodröda pärlor kring halsen.

Och fötterna flyga
i vals över tiljan
likt fjärlar, som smyga
i vingdans till liljan.

Men gammelmor mumlar i halvdunkel vrå:
den flickan, den flickan — hur månede det gå?

Ja ja . . . hå hå!

Små troll sväva fram ur fiolen
i dans kring den fladdrande kjolen.

Jag var smidig och snabb som en snurra en gång,
jag var mjuk, jag var fin som Rosanna.
Och livet var fyllt av fiolspel och sång,
men sorgen kom snurran att stanna.

Ja tonerna spela
så granna och röda,
men lyckan de stjäl
och glädjen de döda.

Fiolen är lockande, valsen är grann,
men stråken, Rosanna, den förs av en — man.

Ja ja . . . och han,
han spelar tills flickan är trollad,
han spelar tills sorgen är vållad.

Jag var rosendefager som aftonens sky,
jag var glittrande glad som en ärla,
med fläta så gul som ett månsken i ny,
med mun som en smultronröd pärla.

Han gned på fiolen
och knäppte på strängen,
när midsommarsolen
göt glans över ängen.

Och dansen gick lustigt vid leende spratt,
tills skamsen i stugan jag gråtande satt
i frostkall natt.

Rosanna, fly bort från musiken,
giv akt på de gnisslande skriken
och trollens skratt.

Sommarafton i byn.

Lekande, smekande
vindarna dansa, vindarna dansa,
glimmande, simmande
kvällsmoln bekransa
kullarnas krön.

Svingande, klingande
lärkparet kvittrar, lärkparet kvittrar,
vinkande, blinkande
källögat glittrar,
kvällen är skön.

Prålände, strålände
fjärilar flyga, fjärilar flyga,
bockände, lockände
blommor så blyga
sprida sin doft.

Glammande, flammande
gossarne sjunga, gossarne sjunga,
dallrände, skvallrände
tonerna runga
till flickornas loft.

Samlände, skramlände
koskällan ljuder, koskällan ljuder,
vallände, trallände
vallflickan bjuder
kossorna hem.

Darrände, knarrände
dragspelen gnissla, dragspelen gnissla,
rosiga, tosiga
bypojkar vissla.
Hurra för dem!

Strittände, sprittände
flickskrattet stänker, flickskrattet stänker,
dröjände, slöjände
solen sig sänker
i kvällskyars krans.

Sorlande, porlande
rännilen hoppar, rännilen hoppar,
lysande, mysande
daggpärdroppar
glittra i glans.

Svepande, släpande
dimflagor stiga, dimflagor stiga,
bävande, svävande
skogsälvor niga
i vaggande dans.

Min Karolina och din Karolina.

I Engehult bodde två gamla mamseller,
den ena var mager och lång.
Den andra var inte så fager hon heller
och rund som en uppblåst ballong.
Den ena var blid som en sol,
den andra som brännhet karbol.
Mamsellerna voro så pryda och fina,
och varderas piga var döpt Karolina,
det gick som en dans vid fiol.

De skröto och bröto en lans för sin piga,
de trätte och stiftade fred.
När mamsell Agata lät slakta en kviga,
så lät mamsell Ulla så med.
Ty *min* Karolina skall få . . .
och *min* Karolina också
skall få både filmjolk och nötstek och skinka,
att sedan, när paradislustgårdar vinka,
hon mätt må till himmelen gå.

De två Karolinorna rörde och förde
historier från hus och till hus.
De gamla mamsellernas frid de förstörde
i skvallerhistoriers brus.
Tvi — *din* Karolina bär prat,
att *min* Karolina är lat.
Din mun och din trotjänarinns ä' stygga,
bemängda med gift som en blodtörstig mygga
och tungspetsen laddad med hat.

Men *din* Karolina har sagt, kära Ulla,
att *min* Karolina är snål,
att strax då jag bakat en vetebrödsbulla,
så slukar hon den i ett mål.
Och lögner från morgon till kväll
hon väver som fyrskaft och dräll,
hon ligger på lur som en stängande bagge,
och lögnerna rinna som öl ur en kagge,
hon liknar sin gamla mamsell.

Bekantskapen bruten, och ofridens sviter
blev paus i visiter och kontraviser,
man ruvade var i sitt hem.
Så går det tyvärr då man har favoriter,
må himlen bevara för dem.
Till slut rann försoningen opp
vid kaffe och kaka och dopp.
De gamla mamsellerna glömde malicen
i fädernas gungstol vid kaffeservisen
och tömde helt fredligt sin kopp.

De skickade rörande blickar mot väggen
till oltpappas skuggsilhuett,
och solskenet gassade rött över hæggen,
och kaffet var rykande hett.
Det smög en förtrollande frid
från förfädrens gyllene tid,
och soffan med sirligt skulpterade pinnar,
med knoppar i brons som små guldtempeltinnar,
bar vittne om förfädrens id.

Och stolarna klädda i rödrandigt linne,
med karmar i guld och i vitt,
de åldriga hemmens välsignade minne
från fäder som kämpat och stritt.
Och gummorna pratade glatt
om barndomens lekande spratt,
om ungdomens himlabestormande drömmar,
om livsglädjens guldsnodda, lössläppta tömmar,
om vårfröjdens jublande skratt.

Om luftslott som byggdes i viskande gamman
i levnadens sommarsolglöd,
om suckar och gråt när de störtat tillsammans
vid livsillusionernas död.
Och kvällsolen lekte så skön
kring skogens smaragdgröna krön
med vinkande hälsning från hänsovna andar.
I minnenas vissnade kransar sig blandar
en viskande aftonfridsbön.

Lantidyll.

Ute snöglopp och stormars ras,
inne kortspel och toddyglas.
Socknens länsman, ett grand till åren,
näsan brokig som trikoloren,
magen rundad och bröstet brett
och på hjässan en fullmånsplätt.

Prästen leende, kort och tjock,
hakan blank som en urberlock,
ögat plirande emot glasen,
håret rött såsom rönnbärsklasen,
ansiktsformen en rysk arbus,
under läppen en nypa snus.

Brukspatronen av anor dryg,
kärlekskrank och galant i smyg.
Näsan böjd som en krigarsabel,
tungan böjlig och högst ämabel,
och mustaschen så smal och lång
som en stjälk kring en hummelstång.

Handelsmannen till hälften sprätt,
snobbiskt sugande cigarett,
ögat fuktigt som vattendroppen,
näsan rund som potatisknoppen,
börsen späckad i rikedom,
hjärnan fattig och andetom.

Alla fyra som hund och katt,
när till stämmobeslut man satt.
Glitterglada som silvergruvor,
goda vänner som turturduvor
under konjakens nektarrus
omkring spelbordets fyllda krus.

Korten dansa i svart och rött,
tungan pladdrar så sockersött.
Vitsar, lätta som ejderdunen,
skrattet våldsamt som dombasunen.
Donnerwetter — se prästen fick
stora mollan och åtta trick.

Varje onsdag en spadervift,
länsman ungtkarl och prästen gift,
handelsmannen helt nyss förlovad
med en skolfröken, högt begåvad.
Brukspatronen — så viskas ju —
ordinarie och vice fru.

Prästens hustru ett ärketroll,
ähta mannen i hemmet noll.
Fru prostinnan i livets brottning
går ur kampen som segerdrottning.
Onsdagsklubben hon tar emot
bäsk och bitter som pepparrot.

Länsmans lada till brädden full,
säden växer i åkergull,
herre är han till åtta skutor,
ökar lönen med bondemutor
och kan därför med glädje se
onsdagsklubben på festsupé.

Handelsmannen, med medfödd tur,
bär bak örat en räv på lur,
snyter årligen många tusen
med en snaps och med rysskardusen,
vinner lätt av sitt offerlam
dubbla summan per kilogram.

Onsdagsklubben får sänka ton
när den gästar herr brukspatron,
patronessan är bibelläsen,
mera from än ett gudaväsen,
glömmer gubbens små sidosprång
vid en smäktande Zionssång.

Stormen virvlar från knut till knut,
fjärde »robberten» nått sitt slut.
Brukspatron, litet yr i skallen,
står perplex, som från himlen fallen:
stor förlust? Sacre Dieu — min själ,
hundra mark . . . nå farväl . . . farväl!

Kaffevisit.

Amanda, det skramlar och ringer,
tamburklockan ringer igen,
bevars vad man ränner och springer,
det är någon umgängesvän.
Besöket blir ytterst odrägligt,
men öppna, det är ju din plikt,
ty jag sitter bunden av gikt,
och främmande kommer ej lägligt.

Välkommen, välkommen Barbara
på förmiddagskaffevisit!
Och lillan, den älskliga rara,
så snällt att du tog henne hit.

Den lilla är söt som en duva
och lockarna gula som gull,
räck munnen till pussen lull lull,
du rödaste åkerbärstuva.

Vad hörs från den myllrande världen,
är doktorn skild från sin fru?
Här sitter jag bunden vid härden
och rörs ej i vimlet som du.
Gav brukspatronessan i salen
löjtnanten en smällande kyss,
och blev, som man viskade nyss,
patronen av svartsjuka galen?

Är länsmans affärer på branten,
som allmänna meningen tror,
och gungar han nu på Atlanten
befriad från björnarnas klor?
Här sitter jag fjättrad vid stolen,
jag vet inga nyheter jag,
jag sitter blott dag efter dag
i krämpor och stirrar mot solen.

Men käraste lilla Barbara,
du har en charmant toalett,
du tvingas ej knoga och spara
som jag i mitt anletes svett.

Din man är en krona bland männer,
han nekar dig rakt ingenting.
Jag känner, när allt går omkring,
hur avunden svider och bränner.

Pang — fällde hon koppen, den lilla,
porslinet är svagt som ett flor,
jag hoppas hon ej gjort sig illa,
och skadan är inte så stor.
Men sötaste, låt mig servera
en droppe ur pannan ännu.
Nej — klockan är långt ifrån tu,
nog hinna vi än konversera.

Slogs klockarens fru med sin piga?
Det är ju en formlig skandal.
Det var i en argbiggeliga
som klockaren gjorde sitt val.
Nåja, hon var älsklig kantänka
och smilande som en aktris,
men hemlynnnet blev en surpris,
som gör att hon tidigt blir änka.

Kors — slutar du redan besöket
och säger du redan adjö?
Du vandrar tillbaka till stöket
och plikten i hemmets miljö.

Farväl då, min kära Barbara,
så roligt, min vän, att du kom.
Jag hoppas, när gikten gått om,
att kunna visiter besvara.

* * *

Vrid tusende gånger om låsen,
nå gud vare lov att hon gick.
Ja jag har fått nog av den gåsen,
behagsjuk i seder och skick.
Och ungen, den bortskämda grisen,
är svart som av tattareras,
hon dängde min tekopp i kras
och skämde den dyra servisen.

Och modern är laddad med skvaller
som krut i en bössa förstås,
och glittrande granna metaller
hon hänger kring armar och krås.
Jag tror att varendaste klänning
är hämtad direkt från Paris,
och mannen betalar ett pris,
som nog lämnar framtida känning.

Bevare för slika visiter,
jag kan ej dess mening förstå.
Om gikten får svårare sviter,
så undrar jag inte därpå.
Hon vrider och vränger och läspar,
så grann som en påfågelstjärt,
och tungan ger snärt efter snärt,
men — himmel förlåt att jag . . . gäspar.

Vid bägaren.

Läppja på glaset och tänd cigaretten,
ser du i dansen kapten och koketten,
högst animerad hon kastar ut kroken,
hejsan han sprattlar, den fångade token.
Läppar som mysa och ögon som locka,
vaxmjuk och söt — en panoptikondocka.
Dockornas skåll!

Lätt som ett dun är kaptenen på foten,
högst nonchalant — men gedigen i roten,
sjunger vid lutan i penningesorgen
börsmatadoren, sin onkel, i borgen.
Skräddareräkningen växer med åren,
skål för kaptenen och börsmatadoren.

Töm din pokal!

Prosten, som dundrar mot världens elände,
valsar så fet som hans feta prebende.
Ljungande tal från predikotribunen,
adertontusen i lön från kommunen.
Saligt, han suckar, att ge och försaka,
engång där ofvan fås lånet tillbaka.

Klingande skål.

Ser du den nystöpta ordensmagnaten,
pinne för pinne han klättrat i staten,
forna graverande handlingars sviter
trollas i stjärnor och tjänstemeriter.
Nådenes strålar från höjderna falla,
gåvorna delas ej lika åt alla.

Stjärnornas skål!

Divan han för i den gungande valsen,
hon med smaragdgarntyret kring halsen,
dräkten så lätt som en sky över stjärnan,
hjärtat förfruset och andetom hjärnan.
Skål, mon ami, om blott tungan kan drilla,
hjärna behöver hon inte, den lilla.

Tonernas skål!

Där valsar flickan med fyra miljoner
pösande grann vid fiolernas toner.
Skål, jag drogs med, melodierna rycka,
hej jag vill dansa och pröva min lycka.
Leve mitt hopp — om min guldfisk vill nappa
vänder jag frågan i morgon till pappa.
Skål för mitt hopp!

Butikfrökens aftonkvitter.

Jag ler och dansar
bland tyg och fransar,
mitt unga liv är ett paradiset.
Jag småler ständigt
och prutar händigt
till skenet något på varans pris.
Till demimondens koketta dam
jag bjuder prålände glitterkram,
ty principalen han vill nödvändigt
att för hans varor jag gör reklam.

Så börjar dagen.
Med ked på magen
en herre kommer med guldpincenez.
Han ler, den göken:
kravatter, fröken,
i lilafärger, om jag får be.
Han är så stilig, så fin och chic,
han ger en menande avskedsnick,
och som små gnistor i skorstensröken
det glänser till i hans granna blick.

En bondvärdinna,
som en prostinna
så fet och fryntlig, så rund och nätt.
Med näsan svettig
och munnen glättig
och knoppen täckt av en florschalett.
Hon måste köpa en bit flanell
åt lilla Lisa, som är så snäll,
den rara ungen är klok och vettig
och sockersöt som en karamell.

Ur ämbetskretsar
i äkta spetsar
och sammetskappa en fru drar in.
Hon mönstrar hyllan
som trollsibyllan
och rynkar klandrande näsans skinn.

Förmäten, mulen och högfärdsdryg
hon ser på brokiga sidentyg
och ger mig sist, utan all förskyllan,
en argusblick se sådär i smyg.

En modedocka
med brosch och klocka,
med äkta plymer och snubbelkjol.
Med pudrad panna
och kinder granna
som smultrontuvor i sommarsol.
En meter spetstyll, om jag får be,
min sidenblus är för dekolleté,
den är för övrigt så söt som manna,
men halsens ringning är malplacé.

En brud från bygden,
så vit som dygden,
steg in och köpte en myrtenkvist,
ty bröllopfesten,
befalld prästen,
skall firas, sa' han, om söndag sist.
Och fästman ville det han också,
hon föll i skratt, det var si och så,
och högst förnuftigt och rätt för resten,
och hon gick gladeligt in därpå.

En liten jänta
i dörrens glänta
på fyra vårar och åtta dar.

Till handelstanten
hon räcker slanten,
den silverslant som hon fått av far.
En liten docka av vitt porslin,
med rosenläppar och änglamin,
blev den förtjusande minnespanten,
som genast döptes till Ernestine.

Från flor och tyger
min längtan flyger
till skogars fågning och sjöars blå.
När fåglar kvittra,
ses tårar glittra
som pärlledagg i min ögonvrå.
Det blir mig stundom så mörkt och tungt
när hjärtat klappar så friskt och ungt,
att vid butikrummets disk förvittra,
när ängens blommor i fågning stå.

Att glättigt gyckla,
att le och hyckla
det vill och fordrar min principal.
Från hanegällen
till sena kvällen
jag lurar kunder i hundratal.
Min levnads härliga arvelott
är sax och penna och metermått.
Nu skimrar solen på himlapellen,
jag kvittrar sakta och skrattar blott.

Tre gubbar.

Tre glada gubbar vid vinbuteljen
en blomsterdoftande juninatt
vid bordet under den vackra sälgen
vid glättigt samspråk och muntert skratt.
Där såg man chefen för internatet
med tungan blodig av vass satir,
och socknens läkare, rund som fatet,
med näsan skiftande i safir.

Men matadoren i triumviratet
var godsförvaltaren Kasimir.
Man satt försjunken i svunna släkten
och kom att tala om klädedräkten.

Ja ja, sa' chefen med sorgsen min,
ibland korsetter och krinolin,
ibland så smala som blomsterstänglar,
ibland så nakna som himlens änglar,
Och när en dårskap ur tiden flytt,
om hundra år ta den upp på nytt.

Om saken står på det fina viset,
så återgå vi till paradiset,
föll godsförvaltaren muntert in.
Jag önskar innerligt att få leva
den dag man klär sig som moder Eva,
jag sluppe då som en lycklig pappa,
min dotters räkning på hatt och kappa,
och ville gärna i glädjeyran
betala dubbelt för mat och hyran.

Jag skulle hälsa med jubelstorm
en så förenklad kostymreform,
sa' chefen glättigt — men du är galen,
vad vore livet i jämmerdalen
förutom bjäfset och modejournalen.
Vad skulle damerna tala om,
om ej kostymen på sista balen,
och divans dräkt i teatersalen,
jag ser tumultet i andanom.

Det tål, sa doktorn, att tänka på . . .
det vore möjligen si och så . . .
och ej alldeles så comme il faut.
Att för det enkla och nobla sträva,
att inte över sin tillgång leva,
det är moralen i dagligt tal —
men återgången till moder Eva
blev kanske litet för radikal.

Men käre doktor, du är pedanten,
och mer moralisk än skvallertanten,
ditt vedermäle är högst banalt.
Små skörten äro så hjärtans nätta,
men fikonlöven ett grand för lätta
och vårt klimat kanske något svalt.
Jag förespår överhuvudtaget,
att man förkastar reformförslaget
och att min snilleblix t får förfalla,
som det så ofta i livet går,
och skvallertanternas vredesgalla
gör säkerligen vad den förmår.

Men säg hur gick det i arbetsbristen
den lilla flitiga syartisten,
och där stod köpmannen blek och mager
med mott och mal i sitt varulager.
Och stadens skräddare och modister
med innestående skuldregister,
ty bojkotterar man väst och frack
behövs min själ intet skräddarfack.

Vad kan man drista och vedervåga
i denna högst delikata fråga?
Teaterdivorna till exempel
ha inte mycket att bära på,
gudinnan Talias helga tempel
vanhelgas inte för det ändå,
och om ett år eller sist om två
de bära kanske ej ens trikå.

Det väckte möjligen mindre schism
om någon föreslog hellenism.
Förförisk vore den unga damen
om hon draperade sin lekamen
i purpurfärgade sidentyg.
Då kunde Amor så där i smyg
med skälmska blickar ur mantelvecken
ge kavaljerernas motstånd knäcken
och hjälpa upp deras fantasi.

Då smälte hjärtat som is i bäcken,
men tror du bror att ett draperi
av silkesskir eller flor är billigt?
Men om ditt hjärta är offervilligt,
så ligger ingenting ont däri.
En far får träla, en far får knoga
för mindre skönt än en purpurtoga.

Moraliskt sett är en byxkjol bäst
den blir ej dyr, minus frack och väst,
den är reklamen för skaparlagen
och ger konturerna av behagen.

Nå vänta, vänta — väl tusen gånger
förändras damernas pantalonger,
ibland så pösande som ballonger,
ibland så smala som träckeltråd.
Ibland med spetsar i veck och kanter
och sammanknäppta med diamanter,
Betänk dig pappa, om du har råd.

Töm glaset gubbar — se daggen droppar
så nattligt sval över gräs och knoppar.
Godnatt! — Det doftar från valmoörten,
sov gott och dröm om — mor Evas skörten.

Sekterns månsång.

Jag, månens dyrkare, vek i hågen,
har släckt min strålande lampas gas
och sitter vårdslöst på fönsterbågen
med näsan prässad mot rutans glas.
Du bleka måne, så vitt besjungen,
bland nattens vandrare är du kungen.
När dagens drottning sin fackla släckt,
du träder fram i din galadräkt.
Förtjusta skalder sin lyra stränga,
att till din ära sitt rökverk svänga,

så melankoliskt betagna i
din cirkelrunda fysionomi.
Dock, allt det glitter varmed du prälar
är blott ett lån ifrån solens strålar.
Nåja, du gör som så många ann'
du lånar tanklöst och klär dig grann.
Men törs jag fråga — bliv ej förtörnad,
har du ej någonsin blivit björnad,
fast tusen år du tillryggalagt
din vandringsbana med lånad prakt?
Dock, himlens björnar ä' liberala,
fast jorderundens ä' högst fatala,
jag har gunås ej kredit på lånen
så många år som den bleka månen.
Du vet ej du, hur det känns i själen
när fordringsägarn är en i hälen.
I gyllne byxor går du på språng,
jag har ej svarta gu'nås en gång.
Och tar jag byxor och rock på krita,
tyvärr jag får ej i lugn dem slita,
ty skraddarmästaren är nu vorden
min onda genius här på jorden.
Med avund skådar till dig mitt öga,
du gamle riddare i det höga.
Om solen åtal emot dig väckte,
om du för skuld bleve satt i häkte,
då skrevs en rörande petition
om din förlossning till solens tron
med alla älskandes underskrift
och du blev utsläppt igen på vift.
Om jag blir häktad, det vore värre,
jag är som du ej en ryktbar herre.

Då gjorde ingen ett svagt försök
att mig från lidandets boja rycka,
där fick jag sitta till ragnarök
och gråta över min svunna lycka.
Ja ojämt faller ju ödets lott
i världssystemet— ett vet jag blott,
att på vår jord, såsom ock därovan,
i hela världsrymden i gemen,
ett fåtal kroppar har fått den gåvan
att kunna lysa med eget sken.
Jag vore gärna en ung drabant
åt någon gammal förvissnad tant,
när lyckans gyllene gåvor svikta,
om blott min kassa hon ville rikta.
Att ta' med björnarna nappatag
har du ej prövat, men det har jag.
Men var dock icke för övermodig,
i allsköns tysthet jag vill förtro dig,
att det är endast ett litet skutt
från lyckohöjderna till bankrutt.
Och om det går som de lärda säga
att solen mister engång sitt gull,
jag ber dig vänligen överväga
hur går det då med din stora skuld?
Med soln förlorar du all resurs,
då blir det också för dig konkurs.

Hembygdens lov.

Sjung hembygdens lov!
Jag lämnar ej trolös min faders gård,
min barndomsvärld,
min enkla härd.
Här grönskar tuvan så sommarvarm,
hon är moder min,
hon är moder min,
jag vill dröja vid modersbarm.

Jag ilar ej hän
till bygder i fjärran, till stadens larm,
där frestelser gå,
där hjärtan ej slå
mot vilsna främlingen varmt och gott.
Ja du moder min,
o du moder min,
i ditt hägn har min vagga stått.

I midsommarskrud
syrenerna prunka vid högan loft
och svalor små
av gräs och strå
bereda sitt bo på min farstukvist.
Du hembygd min,
du moder min,
du är skönaste torvan förvisst.

I midvinternatt
stå dunmjuka drivor vid kojans fot,
och stugan full
av mänskengull
blir sagopalats för mitt unga sinn'.
Ja moder min,
du hembygd min,
i liv och i död är jag din.

II. TILL NORDPOLEN

I högre rymder.

Så börjar sagan: Det var en gång
en vän och jag i en luftballong . . .
vi stälde kursen mot nordan.
Här nere syntes oss världens trång,
vi ville lyftas till vindens skång
och segla högt över jorden.
Ballongen höjde sig över staden

I.

I högre rymder.

Så börjar sagan: Det var en gång
en vän och jag i en luftballong . . .
vi ställde kosan mot norden.
Här nere syntes oss världen trång,
vi ville lyssna till vindens sång
och segla högt över jorden.
Ballongen höjde sig över staden

vid hurrarop hela långa raden.
Men när den högre mot himlen gick,
blev Helsingfors blott en liten prick
och Vanda å blott en strimma.
Det kändes härligt och skönt och gott
att höjas över allt lågt och smått,
som sveper livet i dimma.

Vi logo glatt i vår luftkoloss
och rökte makligt en papyross
och styrde skeppet mot polen.
Vi skulle nå, bortom snö och is,
Jules Vernes ljuvliga paradis
och se den eviga solen.
Till vita vidder vi ville draga,
och livet tedde sig som en saga.
Ballongen flydde med jättfart,
och valvet syntes alltmera klart,
vår boll var lätt som en fjäder.
Den steg direkte mot ljusets sal,
där änglar höllo sin aftonbal
i silvervirkade kläder.

Kamraten syntes mig blek om kind
när bollen flög som en virvelvind
mot aldrig anade öden.
Och jag . . . jag fällde en avskedstår
och läste stilla mitt »fader vår»
heroiskt bidande döden.

Till slut blev rymden så svart som sot,
besådd med gyllene himlaklot,
allt var så nytt och förfärligt.
Där glänste solar som ljusraketer,
där flögo strålände svanskometer,
nattsceneriet var härligt.
Vår boll flög fram som en spökgestalt,
det blev så underligt tyst och kallt
i långa, ändlösa natten.
Och pulsen brände och hjärtat slog,
vi tyckte Belzebub satt och log
och lyfte artigt på hatten.

En skräll — ett dån som en åska — hu,
ballongen remnade mitt itu
och föll ihop som en trasa.
Som träffad av en elektrisk stöt
jag full av skräck mina ögon slöt
och sjönk tillsammans av fasa.
Kamraten blek som en vålnad står,
en liten stund . . . en sekund förgår
och som en virvlande meteor
han föll tillbaka till jorden.
Min sista tanke var: kors, nu får
den gossen aldrig se norden.

II.

Uppvaknandet.

När jag vaknade opp
på en bärgskedjas topp
föll min blick på ett underbart väsen,
hon var fager och fin
som det rödaste vin,
som ett lockande smultron i gräsen.

Och jag såg — och jag såg,
men — kom inte ihåg
och jag kände ej mera planeten.
Jag såg skogar och bärg,
men i purpurröd färg,
och jag kände ej fåglarnas läten.

Min förtrollade fé
kunde troligen se
att jag kände mig brydd och förlägen,
ty hon smålog så öm
som en vårfager dröm,
och hon kom mig till möte på vägen.
»Du är resande blott,
du kom hit som ett skott
ifrån Jorden till Mars häromdagen.»
Och den dejliga mön
var så dårande skön,
att jag kände mig nästan betagen.

»Vill du komma», hon bad,
»på en parkpromenad
till de underbart vackra kanaler?»
Och jag bockade lätt,
och hon rodnade nätt
som en ros ibland blyga vestaler.
Över silvervit sand
till kanalernas strand
gick en slingrande stig mellan klippor.

Vattnet sken som topas,
och det bröts som ett glas
av små sjungande sötvattenstippor.

»Slika underverk gör
varje marsingeniör,»
sade ungmön, som gick vid min sida.
»Men på jordenes ring
görs ej sådana ting,
fast i tusende sekler vi bida.
Se, kanalen är djup,
ingen kejserlig slup
går i kvav på förborgade bankar.
Varje farvattens kort
är med skicklighet gjort,
överallt kan man tryggt sänka ankar.»

»Men min nådiga Ni,
kan till jorden Ni si?»
Jag stod slagen av undran och häpnad.
»Om vårt jordklot är känt,
med hur stort instrument
är då marsastronomen beväpnad?»
Men nu smålog min nymf:
»det är nästan en skymf,
att Ni misstror den konst vi besitta.
Våra kikares form
är så jätteenorm,
att i den kunna tusende titta.

Fribiljetter oss bjuds,
ja det står oss till buds
att få se edra jordiska later.
Genomroligt att se
är er varieté,
och vi ha ingen annan teater.
Vad vi skrattade — ack,
åt ert enkammarsnack
om förbudslag och lärarelöner.
Och vi skreko: hurra,
och vi ropade: bra!
åt ert fosterlands utvalda söner.

Det var ytterst pikant
att så där bli bekant
med de rödaste socialister.
Men hur går det männ' tro
med er nyssvunna ro
om regeringen råkar i klister?
Och parti mot parti —
men till vilket hör Ni,
då det kämpas i språkliga tvister.
Är Ni ungfennoman
eller suometarian,
eller möjligen vikingmagister?»

Hon var vass som ett bi
i sin marsironi,
men tillika så täck som resedan.

Med ett artighetsskratt
tog jag av mig min hatt,
fast kuraget var något i nedan:
»Hör man ända till Mars,
när vi spela vår fars
i den jordiska jämmerlåtssdalen?»
Och då svarade hon:
»vi ha stråltelefon,
och jag sköter ibland om centralen.

Utan ringaste bråk
ha vi lärt edra språk,
både svenska och finska och ryska.
Där på jorden man plär
vara litet så där —
här på Mars ä' vi kvinnor så kyska.»
Här hon smålog, min fé:
»nu serveras supé,
var så god och följ med till hotellet!»
Som en löpande hind,
som en vaknande vind
smög hon fram till det lövtäckta tjället.

III.

Middagen.

Jag hörde en böljande sång,
sopraner och smältande alter
och såg som ett rosendefång
av dejliga sagotalter.

En kypare bar en asiätt
och bjöd mig, så glad som en ärla,
ett piller så runt och så nätt
som musslans förborgade pärla.

»Vi nyttja ej», sade min fé,
som ni varken biff eller stekar,
i stället för hönsfrikasé
servera vi löjen och lekar.
Med stök vid en ångande spis
man skönhet och hälsa förspiller,
nej därtill är marsmor för vis,
hon rullar små närande piller.
Ett piller i näring och kraft
är mer än en biffstek på jorden.
Vi ställa en bägare saft,
men aldrig en vintår på borden.
Ni människor, stackare ni,
när kunnen I arme förbättras
från dryckjom och matfrosseri,
som hånas hos oss och förkättras.

Jag kände mig litet nervös,
från jordkonvenansen betraktat
jag fann henne högst maliciös,
men älsklig och täck det oaktat.
»Min fröken», jag bytte om tal,
»om engång ni ville förmå er
att ge oss en liten signal,
så kunde vi kanske förstå er.»

Sitt piller hon leende åt:
»vi givit er tusende tecken,
men djupt i ert inre — förlåt —
är dunkelt och mörkt som i säcken.

Ibland i ett gnistrande sken
vår tanke till jorden har svävat.
— Min gud, ett naturfenomen! —
ni ropat och darrat och bävat.
Vår närmaste granne ni är»,
hon knyckte en smula på nacken,
»men fruktan och tadel blir tacken
för allt vårt enorma besvär.
Nej, biden ännu några sekel,
så ökas er visdom ett grand,
och då kan vårt mars-mene tekel
förstås i ert dimmiga land.»

Jag bytte om konversation,
fast tämligen stukad och slagen.
I segerviss stolthet satt hon
och jag — jag satt ödmjukt betagen.
»Min fröken, ni ha väl en press
och tidningar utan all ände?»
Hon nickade: »Ja, herrejess —
dock sudla vi aldrig vår press
med stölder och mord och elände.
Här super man inte och slåss,
här plundras ej banker och kassor,
och *ett* som är okänt bland oss
är raa, förvildade massor.»

»Hur är det med marspoesin
ni ha väl en massa poeter?»

»Vår verskonst är ytterligt fin,
det sjungs ej om flickor och vin,
om äktenskapsbrott och förtreter.
Vi skratta åt er poesi
så innerligt gott, att vi kikna,
åt grannlåt och ordrytteri,
åt fraser och snicksnack, som likna
ett sprakande fyrverkeri.
Er nutidsroman — nå kantänka,
intrigen beständigt sig lik,
briljanta repliker, som blänka
men situationer som kränka
med brinnande röd erotik.
Ni människor, stackare ni,
som inte ha högre intressen,
ni kunde ju hälst låta bli
att lägga ert snack under pressen.»

Nog var hennes väsende sött
och ögonen granna som solen,
men jag — jag blev högligen stött
och reste mig sårad från stolen:
»Min nådiga, nu är det nog» . . .
Men mars-damen menande log:
»min herre, vår måltid är ändad.»
Och lockarnas guldslinga drog,
jag arme var åter förbländad.
Hon sade så innerligt glad:
»kom ut på en kvällspromenad,
det viskar i blommor och blad,
och solen har sjunkit till vila.

Vårt månsken som skiftar i grönt,
är villsam, men snärjande skönt
bland kvällsmoln i guld och i lila.»

Och lätt som en älva hon smög,
jag följde i trollkedjan bunden.
En jättestor guldfjäril flög
på gungande vingar i lunden.
Och månskenet darrande låg
smaragdgrönt kring blommande stänglar.
Det blev mig så sällsamt i håg,
i marsjungfruns väsen jag såg
den skönaste ängel bland änglar.
Dock led jag i tysthet och teg,
jag kände ju inte planeten,
jag kunde ju anses förmäten,
om plötsligt jag toge ett steg
i älskogs och friareväg.

IV.

Kvällen.

»Kom, jag bjuder på teater!»
Om ni sett hur ljuv hon var,
ögon granna som granater,
läppar som ett smultronpar.
»Edra vänner, hela bingen,
kan ni se på jorderingen,
allt kan noga iakttas
genom våra kikarglas.»

Himmel, där satt marspubliken
övermåttan fin och grann,
jordens alla kungariken
med dess överflöd försvann.
Pärleprydda toaletter
glittrande i ögat stack,
stackars jag — som Svartapetter
satt jag i min vardagsfrack.

Ifrån lunden en orkester
tonade på skönhet rik,
aldrig än vid jordens fester
hörde jag så grann musik.
Kikarglasen fyrtoornhöga
lyste som ett jätteöga,
men — nu höjdes dimridån.
Redan vid den första scenen
fick jag skälvingar i benen,
rädd för marspublikens hån.
Jorden var ej långt ifrån,
nej vid allt vad heligt heter
kanske inte — fyra meter.

Första tavlan, mig till ära,
var tyvärr vår huvudstad,
alltför tydligt, alltför nära'
med sin stela byggnadsrad.
Esplanadens varjehanda
såg jag, och i samma vy

mångbepisade Amanda,
stänkt av källans vattensky.
Avskryvärd var första synen:
busar i ett ruskigt lag,
morska under ögonbrynen,
togo vilda nappatag.
Flaskan höjdes, kniven blänkte,
men vad marspubliken tänkte,
nej — det säger inte jag.

I en ölkrog vid bufetten
drucko några unge män,
om senatorstaburetten
taltes om och om igen.
Att senaten måste fockas,
det var mer än bara prat,
och det skulle väldigt bockas
för att få en ny senat.
»Bröder, proletariatet
måste komma upp till makt,
leve herremannahatet,
arbetsgivare giv akt!»

I en gränd en flock banditer
hela dagen slagit dank,
druckit liter efter liter,
och vid bränvinsångans sviter
gjort atacker mot en bank.

I ett hem en svartsjuk kvinna
vid sitt skrivbord satt och grät,
äntligen hon lyckats finna
klaven till hans trolöshet.
»Kvinnojägare», hon skriver,
»grymt ditt hjärta är och kallt,
ifrån hem och hård du driver
den som trofast offrat allt.
När du kommer hem från viften,
hem från flickor, spel och vin,
ligger jag i kalla griften
dödad av ett uns stryknin.»

Glada scener från salongen,
flirt och smicker och kurtis,
eld i blicken, rytm i gången,
toaletter från Paris.

Att publikens nerver liva,
sjunger en beryktad diva
som en siska på en kvist.
Och på bordets marmorskiva
spela några herrar whist.
Vid musikens klang de unga
slutna till varandra gunga
över golvet's mosaik,
medan tantens skvallertunga
dryftar en skandalmystik.

Bilden växlar: ut till bygden
bjuder oss en annan scen,

där en jänta står vid brygden
röd om kind med nakna ben.
Kaffepannorna stå tömda,
ty det bråkas lin i dag.
Norrgårds stänkor vittberömda
gå omkring i muntert lag.
Flickor vitsa, gummor skvallra,
och värdinnans ungar pallra
jollrande vid mammas kjol.
Strandås Emma reder blårna,
men det kittlar smått i tårna,
när hon lyss till Måns' fiol.
Medan linets skäftor fladdra,
onda tungor sönderpladdra
nästans rykte, nästans väl.
Och, förrän man återvänder,
av förtalets vassa tänder
Emmas rykte bits ihjäl.

I en usel liten koja
några druckna sällar stoja,
det är far och bror och son.
Mor hon ligger blek om kinden,
barnen sökt sig skydd på vinden,
följda av de drucknas hån.
Intet bröd det finns i stugan,
hungrig surrar själva flugan
under stugans svarta ås.
Medan mor var frisk, så spann hon,
bruten är hon, intet kan hon,
varifrån skall kakan fås?

Men nu sänkes dimgardinen,
sakta knäpper mandolinen,
föreställningen är slut.
Och jag lyssnar till kritiken,
när jag följer festpubliken
i den klara natten ut:
»Ja vi marsfolk endast undra
utan att ett grand förstå.»
»Varför mörda, varför plundra?
Lycklig är ej en bland hundra,
varför taga livet så?»
»Och att lyckans rosor döda,
fast de växa purpurröda —
jorden är så kall och grå.
»Det är komedimoralen,
att vi se hur genomgalen
jorden är, den jämmerdalen,
men ej likna den ändå.»
I vår värld är skönt att leva,
fridens goda andar sväva
skyddande kring vår planet.
Att vi kunna mer än många
frid och fröjd och lycka fånga
är vår djupa hemlighet.»

Och jag sänkte tyst min panna
med en önskan att få stanna
här i fridens rosenvärld.
»Främling», sade ungmön sakta,
»lova mig att troget vakta
frid och lycka vid din härd.»

V.

Återfärden.

Skönhetssmyckad stod naturen,
och en känsla himlaburen
stämde själens veka strängar
i harmonisk midnattsklang.
Över brokigt vävda ängar,
i den tysta nattens timma,
här och där en månskensstrimma
mellan molnens remnor sprang.

Stum jag gick vid hennes sida,
ville tala — ville bida —
pulsen slog och hjärtat glödde
där jag gick på nattlig stig.
Ljumma aftonvindar strödde
dunkelröda blad på vägen
tills jag viskade förlägen:
»Jag vill evigt älska dig!
Du min dröm i sång och sägen,
rosor i min själ du födde,
jag vill evigt älska dig.»

Som från himlen uppenbarad,
för mitt öga halft förklarad
i den månskenslätta dräkten
svarar hon: »vid morgonväkten
med din kärlek obesvarad
må du sväva från vår värld.
Jag vill trolla silvervingar,
att på dem du ljudlöst svingar
till din jord och hemmets härd.»

Hennes hand jag ville fatta,
sjönk på knä på stigens matta,
men hon vek ett steg tillbaka,
lyfte varnande sin hand:
»Ingen kärlek, ingen maka,
högre når vår andes lyftning,
högre går vår tankes syftning
än till äktenskapets band.

Dock, du är ett barn av jorden,
van att kvinnokärlek vinna,
yngling, jag förlåter orden,
men befaller dig att svinna
vingsnabbt ifrån vår planet.»
Och hon fäste vid min skuldra,
lekande som sagans huldra,
tvänne silvervingars nät.

Lyftad av den vita vingen
höjdes jag mot stjärneringen,
höjdes som i trolldom fången
från min kärlek evigt skild.
Men jag hörde avskedssången,
som på hennes läppar skälvde,
medan Karlavagnen välvde
över mig sin gyllne bild.
Sången kan jag aldrig glömma,
evigt vill om den jag drömma.
O du himlaburna ömma,
ack hur ljud din sång så mild?
Hon sjöng:

Mellan stjärnornas kransar
på silverblå vingar du dansar.
Hell salig, hell salig den stund,
då drömmen kring himmelens rund
i rymdernas lysande värld
fullbordar sin pilgrimsfärd.
Hell dig dröm,
grip din lysande töm.
och kör din himmelska char genom alltet.

Snart ifrån drömmarna väcks du,
av sorgernas stenbörda bräcks du,
gläds då att din drömfantasi
har skänkt dig en natts harmoni
och fört dig på nattlig seglats
till luftiga stjärnepalats.

Hell dig dröm,
grip din lysande töm
och kör din himmelska char genom allt.

III. STÄMNINGAR

III. STÄMNINGAR

Kvällstämning.

Ljorvalvet dustrar, mystiskt är kvällen,
lugn i sin månsvita drömmarvärld som,
Rönnarnas skuggor smygga kring blåsten
sjunnetilligt mjukt som en lösningslag av Präja.

Tyvetnadens stämning är ljus som en saga,
cynder med spelande stjärnor beställd,
Månenskosjolen av andra världslid
litter mitt drömspano kring världskallet jag.

III. STÄMMINGAR

Kvällstämning.

Lövvalvet slumrar, mystisk är kvällen,
lugn i sin månsvita drömvävda slöja.
Rönnarnas skuggor smyga kring hällen
sammetslikt mjukt som ett famntag av Fröja.

Tystnadens stämning är ljuv som en saga,
rymden med spelande stjärnor besållad.
Människosjälen av undran förtrollad
låter sitt drömspann kring världsalltet jaga.

Drömmar så ljusa som trolleldars lågor,
drömmar så mörka som nattsvarta vågor,
drömmar så skära som rosiga vårar,
drömmar så bittra som sorggjutna tårar.

Hösttunga drömmar om anade öden,
drömmar om fosterlandskärlek i döden,
frostkalla drömmar om skövling och hat.

Nyponen brinna som blodröd agat.
Tystnaden vinkar och tuvorna glimma,
dagdroppar stänka sin glans över ljungen,
älvornas slöja, en stigande dimma,
famnar med svalkande kvällskyla dungen.

Kvällstämning.

Lövsvalvet slumrar, mystiskt är kvällen,
ljuga i sin månneva drömvärda slöja.
Römmars skuggor krygar kring bälken
sammetslitt mjukt som ett lövsvalvet.

Tystnadens stämning är ljus som en saga,
tystnad med sprande stjerner beståda.
Människokopjen av andra förtrollad
lösa ett drömvärda starkt välskallat jag.

Vaggsång.

Vagga, vagga sorgen till ro,
sorgen stinger som ulvens klo,
sorgen bär blodiga taggar.
Sorgen går i sin svarta skrud,
går med snyftande klagoljud
tungt över livets stigar,
ristar vidöppna hjärtesår,
trampar milddjupa ångestspår.
Vagga, vagga sorgen till ro,
sorgen stinger och aggar,
stinger med blodiga taggar.

Vagga, vagga minnet till ro,
minnet där solglöd och nattfrost bo,
minnet av ljusglans och skugga.
Minnets skiftande växelspel
speglar fröjder och ungdomsfel,
målar med färgstark pensel
tavlor röda och tavlor blå,
bilder svarta och bilder grå.
Vagga, vagga minnet till ro,
glömskan må svalka dugga
kring dina minnens skugga.

Vagga, vagga drömmen till ro,
drömmens gäckande slingor sno
sin krans kring vårljusa tankar.
Drömmar komma och drömmar fly
som en seglande morgonsky,
som en sommarlätt dimma.
Drömmar brista som spindelväv,
drömmar mäjjas som insjösäv.
Vagga, vagga drömmen till ro,
drömmen som kastar ankar
i glada vårljusa tankar.

Vagga, vagga längtan till ro,
längtans frö som i hjärtat gro,
längtan till livsglädjens vidder.
Längtans flammande låga väckt,
aldrig mättad och aldrig släckt,
bränner din själ till döden.

Längtan flyger på spaningsfärd
till en hägrande lyckovärld.
Vagga, vagga längtan till ro,
genom jordlivets öden
längtan bränner till döden.

Månsång.

Du rymdens silversmycke
i brystna skyars sköte,
du vaggar dina strålar
i tjärnens dunkla våg,
där skogens vita älvor
i natten stämma möte
och nattviolen viskar
sitt drömlivs epilog.

I skogens dunkla gömmen
två mänskobarn smyga,
hon vek som sagodrommen
och han som döden blek.
Där tjärnens dimmor jaga,
hörs nakna galen sjunga
sin oförstådda saga
om livets grymma lek.

En fader smidd i bojor,
en moder äreskändad,
en bror i stridens vimmel,
en syster lagd på bår.
En by med brända kojor,
en kör av ve och kvidan,
ett regn av eld och kulor
med döden i sitt spår.

Men tystnad rår i skogen,
där månens strålar spela
i skuggspel över ljungen
långt ifrån stridens larm.
När trastens sång är sjungen
och midnattsdimman svingar
i svandunsvita ringar
de somna arm i arm

I ändlöst långa timmar
de ilat skräckbetagna,
när röda lågor flammade
som blod vid skogens bryn.

Hon, åttaårig, stammat
sin barnabön i natten,
han, tioårig, ropat
till makter ovan skyn.

Du himladrott, som simmar
i azurblåa rymder,
din gula månskensslöja
är alltför fin och spröd,
fast kastad över jorden
i gråa midnattstimmar
hon är för skir att dölja
all jämmer, sorg och nöd.

Spiegelbilder.

Rönnens mörka lövverk hänger
över källan, gömd i snåret,
där linnearankan klänger
kring dess brädd med doft i spåret.
Underbart är källans öga,
vitt och klart som diamanten,
i linneors ring kring kanten
rönnens vita blommor snöga.

Ungdomsglada tankar ser jag
i min källas djup sig spegla,
och vid ljusa minnen ler jag.
Som ett rosenmoln de segla,
som ett pärlestänk de simma,
som små bubblor glatt de leka,
och som röda droppar smeka
de min själ i drömmens timma.

Vårligt sångomgjutna tankar,
varma tonomflutna minnen
i min källa kastat ankar,
och med fjärlglada sinnen
ser jag hur i dans de gunga
som små röda stråleknippor,
som små lätta blomstervippor,
hör dem jubla, hör dem sjunga.

I min dolda spegelkälla
simma glädjens guldinsekter,
minnets sköra bubblor kvälla
fram i svandunslätta dräkter.
Källa, gömd i blomsterbädden,
i ditt klara öga ser jag
solskensdrömmar — därför ler jag
jublande vid spegelbrädden.

Åskviggarnas lek.

Som ormar vid avgrundsbranter
i slingrande dans de gå.
Med kopparfärgade kanter
stå molnen och se därpå.
I buktande eldskensbågar
de fläta sig om varann,
och natten mörknar och lågar
än sotsvart, än silvergrann.

Det smattrar i brutna skyar
en rafflande dansmusik,
med ekon kring slott och byar,
med ekon kring sjö och vik.
En bävan går genom världen
vid viggarnas midnattsdans,
och fräsande snabb går färden
i hotande glitterglans.

En djävulsk ormdans i natten
vid skyarnas ättestup,
högt ovan de tysta vatten,
högt ovan de stumma djup.
Se molnens bräckliga galler
skjuts bort som en trasig flik,
en eldorm till jorden faller
vid smattrande åskmusik.

Han slickar med blodröd tunga
den darrande björkens stam,
och skälvande grenar gunga
där odjuret slingrar fram.
Kring björkens sviktande midja
i skövlande rund han drar,
och trädet, böjt som en vidja,
förkolnat och dött står kvar.

Tystnad.

Din tystnad var så skön som en flöjtton i natten,
som doftmättad kvällsvind kring blomsterrabatten,
din tystnad var så ljuv som en drömfantasi.

När sorgens gälla stormklockor klagande klungo,
när verop ur mitt hjärta i kvälldunklet sprungo,
din tystnad var en damm för mitt bittra ångestskri.

Din tystnad var som svandun kring sorgplöjda såren,
som sagoälvors dans med konvaljer i spåren,
din tystnad var ett vingslag med svalka för min sorg.

När knotet steg ur djupet som svallande vågor
och smärtan födde klagan i brännheta plågor,
din tystnad var en smekning från fridens himlaborg.

Din tystnad var en vaggsång, som sövde min smärta,
din tystnad var en balsam på oläckta sår,
en stråle som bröt fram genom skuggornas svärta,
en varsel om en nyvaknad leende vår.

Snöstorm.

Snöstormen sjöng över vita vidder,
vit låg vidden, så vit, så vit.
Drivorna blänkte och nattugglan vakade,
stjärnorna skymdes och martallen knakade.
Virvlarna veno: kom hit, kom hit!

Sorg och veklång i stormens visor,
rytmen stegrades tungt . . . så tungt:
allt vad du sådde förhärjar jag rytande,
allt vad du trodde förtrampar jag brytande,
allt jag dräper — allt skönt och ungt.

Vilseledd vandrerska sökte stigen:
vart skall jag vandra, vart skall jag gå?
Snövirvlar vältade yrande, svängande,
snötorn reste sig lutande, hängande,
flingorna trådde sin dans i det grå:
Vart skall jag vandra, vart skall jag gå?
Hallå!

En röst — lyss! En röst genom ilarna bryter
så rysande isig: du ropar hallå,
du människobarn som ensam får gå
med stelfruset hjärta på iskalla vägar,
på mejade ängar och skövlade tegar.
Du ropar hallå!

Du drömde du gick över grönklädda slätter
vid guldfjärildans till arkadiska nätter.
Din sångmö band kransar vid sensommarsol
av blekröda rosor och högblå viol.
Du glömde att kransar av rimfrost ej knyts,
att aldrig din vinter i vår kan förbytas.

Och flingorna lekte sin yrande lek
där vandrerskan stapplade frusen och blek,
det ringde som klockor i fjärran.
Hallå! Vart skall jag gå?
Du vandrar i natten till Herran.

Sorg och synd.

Gick i skogen jag, där skuggor lekte
över hällens lavbeklädda matta.
Månens spökligt gula strålar smekte
kullarna där nattens andar skratta.
Kvällen var så grön och vinden ljum,
över klyftan hängde björken stum.

Kom med ljudlöst lätta steg bland snåren
skogens vita ande ur sin skreva,
på den bleka kinden lyste tåren
och en suck mot rymden hördes sväva.

Pannan prydd med lysmaskdiadem,
dräkten dimma, prydd med månskensbräm.

Skogens vita ande — vad är sorgen?
viskade jag vek i nattens tystnad.
Och hon sade: verop ifrån borgen
där ett dråpslag dräpt ditt hopp, din lystnad.
Sorgen är den mareld som förbränt
vad ditt hjärta hoppats, trott och känt.

Och jag sade: varför finns den gnista,
som förbränner hjärtats rosenslinga?
Därför att, när glädjens sol vi mista,
känslan kan förädlad uppåt svinga.
När din själ vill gå till syndens dans
tvinnar sorgen svarta rosors krans.

Matt av vita nattviolers ånga
satt jag tyst i vemodstankar fången.
Trädens skuggor flätades så långa
kring den barrbeklädda skogsstigsspången.
Och den vita andens månskenskropp
i ett fång av dimmoln löstes opp.

Svarta skuggor slingrande sig smögo
som en ormdans över gråstenshällen,
purpurröda bägarlavar sögo
daggens tårar i den ljumma kvällen.
Våt var mossan, våta rönnens hängen,
våt min kind som tårdagg över ängen.

Nattner.

Lekande kring björk och hassel
gula månskensstrimmor drogo.
Aspens stämningsfulla prassel
sjöng och nyponrosor logo.
Vit var natten, i sitt hov
trasten, skogens hovskald, sov.
Rönnens bär som röda droppar
föllu över mossans matta,
och bland lingonrisets knoppar
hördes syrsan sakta skratta.

Skogens folk smög fram ur bärgen
vid den tysta midnattstimman,
vita såsom månskensfärgen,
lätta såsom stjärnestrимman.
Kring den röda ljungens snår
dansen gick med andespår.
Men i mörka tankar fången,
klagande i månskensnätter,
satt en flicka vilsegången
på det öde livets slätter.

Käck mot livets morgongryning
gick hon, leende i våren,
stormen kom — och glädjens dyning
födde ånger, fødde tåren.
Sårad av föraktets dolk,
tyst bland skogens andefolk
smög hon under nätters vaka
rolös, ensam och förskjuten,
bad till friden: vänd tillbaka,
se min lyckas ros är bruten.

Drömmen.

Vem är *du*, som mejar sorgens taggar,
du som glatt kring blåa vatten vaggar,
du med blicken av en vårsols glöd?
När du stiger upp bland vassens stänglar,
vattnets stänk som silverpärlor regnar
och guds änglar
fästa vid din skuldra vita vingar,
sången klingar
när du över skogens tuvor svingar.

Sjung.

Sjung, sjung! Hör du kvittret i skog,
hör du trasten som slog
sina toner av fröjd, såg du lunden som log,
såg du solen som brann,
när den blodröd försvann
i den grannröda skyn
bortom skogarnas bryn.
Sjung av livsglädje full,
se kullarna blänka,
se strålarna stänka
kring jorden sitt gull.

Sjung, sjung. Det var göken som gol.⁴
Som guitarr och fiol
ljuder kvällens konsert, och som röd karneol
glimmar gråbergets topp,
och som sagodrömspel
i din jublande själ
smyga längtan och hopp.
Livets vår är musik,
en trollek i lågor,
en saga, på frågor
så underbart rik.

Sjung, sjung som en fågel på kvist,
sorgen kommer helt visst
med sin sotsvarta slöja, som släpar så tung.
Därför jubla och sjung,
medan känslan är röd,
medan själen är ung,
medan hjärtat är glöd.
Det är tids nog engång,
när känslan förrunnit,
när värmen försvunnit,
att ända din sång.

Min gosses sånger.

I.

Färgernas kvällspel.

Min gosse sjöng:

Hör du färgspelets klang,
som i tjusande tonvågor svingar?
Tonen från molnväggen sprang
på kvällsvindens vaggande vingar.

Jag vill sjunga min sång
i grannröda kvällskyars lågor,
så du snärjs i ett fång
av smäktande toners vågor.

Rött är ditt hjärta, du,
blodrött av kärlek och drömmar,
röd är den mantel, du,
som kärlekens ljusalf sömmar.
Röda gå molnen till dans
i glans.

Färgernas aftonlek
växlade snabbt i kvällen,
kallblå och matt och blek
drog färgvägen över hällen.

Min gosse sjöng:

Stålblått är svärdet som drogs
när det dräpte ditt livs illusioner,
kallt det löje som logs
när du sjöng dina vårfriska toner,
åskviggen blå i sitt fall
när den dödar din tro på det höga,
stålblå är drivan och kall
som en blick ur tyrannernas öga.

Blåa gå molnen i krans
till dans.

Molnväggen välter opp
svart som ditt hårsvall, flicka,
högt över furors topp
vill skönhetsens dödsskål den dricka.

Min gosse sjöng:

Hör nu sjunger jag trött
min dödssvarta sång i natten,
livets vår jag förött
och min livskraft jag strött
som ett skum över svartnade vatten.
Som ett vrak går min gång
över svalpande mörka vågor
och min skälvande sång
är ett tonsvall av dystra frågor,
som i tondissonans
gå i dans.

II.

Synder.

Min gosse sjöng:

Tystnaden ligger så tung och djup
som slumrande månbelyst vatten.

Min själ, stig ombord i minnenas slup,
lägg ut över djupet i natten.

Gunga mig hän mot den svala kust

där lidelsens eld ej bränner,
där drömmarnas glödande syndalust
mitt plågade hjärta ej känner.

Jag ser en glittrande pärlekrans
kring brännande minnen draga,
det är sekunder som gå i dans,
sekunder ur livets saga.
Gestalt de taga — var pärla blir
ett öga som hånfullt brinner,
som spränger det ett öga silverskir,
som glömskan kring minnet spinner.

Det ögat ser, fastän dunkel rår,
var synd i ånger jag biktat
och lidelsens tysta demon som går
med svärdet mot friden riktat.
Det manar fram från fördolda vrår
förgångna dårskapers vålnad
och trampar skoningslöst nya spår
kring hågkomst längesen kolnad.

Jag ville plåna var pärla ut
från minnets radband och glömma
var dårskapssjudande livsminut
som bjöd mig sin giftdryck tömma.
Min barnasjäl var så vit som snö,
så skär som en måses vingar,
dess vita lustgård är dömd att dö,
ty dödslockans maning klingar.

De fridens blomster, som spirat opp,
förbränts av lidelsens lågor
och dränkt står oskuldens rosenknopp
i syndernas svallande vågor.
Jag går med irrande tysta fjät
mot okända öde slätter
och biktar för alltet min hemlighet
i kvalfulla svarta nätter.

III.

Dödssång.

Månen blänkte som gul topas
på stjärnestrött blåsvart fäste,
rimfrost hängde som slipat glas
i granen kring ugglans näste.
Stillheten låg så tung och kall
i drivans mångula sköte,
och rymdernas glimmande stjärnefall
gick död och tystnad till möte.

Min gosse sjöng:

Jag smyger ljudlöst i natten ut,
på sömngångar-vandring jag skrider.
Av tomhetens skuggor jag famnas till slut
mot djupet, mot djupet jag glider.
Än ser jag stjärnorna gå till lek
med knippen av gyllne strålar
och norrskensflamman, som kall och blek
i sorgdräkt skogarna målar.

En ryttare rider på månljus stig
så spöklikt fram över heden.
Du bleke ryttare — söker du mig,
som utstötts ur livets eden?
Du rider vitklädd på öde väg,
din kind är gråblek som dimma,
din häst är löddrig — vart bär det . . . säg,
i frostnattens midnattstimma?

Ryttaren sjöng:

Mitt namn är Döden — till skörd jag drar,
med ljudlösa hovslag jag rider,
min lie är vässad och blank och klar
att skörda det väsen som lider.
Jag rider till tystnadens heliga ro,
till vila, lugn och försoning
högt ovan stjärnornas guldsmidda bro,
till syndaförlåtelsens boning.

Min gosse sjöng:

Jag gläds att jag mötte din spökgestalt
på stigen i villande världen.
För döden jag mognat, mitt hjärta är kallt,
kom — tag mig på vingade färden.
Jag sökte att vandra på dygdernas väg,
men följdes av hånskratt i spåren,
jag gick mot det sköna med jublande steg,
men mänskorna skreko: se dåren!

Förvirrad på lidelsens stig jag vek av,
där irrblossen lyste i ljungen,
där kärlekens huldra sin trolldryck mig gav
och guldfåglar sjöngo i dungen.
Men kärleken följdes av falskhet och svek
och leken blev livsledans dödsfull lek,
och nu är min ungdomssång sjungen.

Och döden sjöng:

Till rymdernas okända vidd går min ritt,
på molnflätad sadel jag bär dig.
Säg, blinkar ditt öga vid dödshuggets snitt,
du dödströtta själ — står du färdig?

Så sjöngs det i natten, men solen rann opp
och vävde sitt guldnät kring stranden.
I blod låg min gosses förstelnade kropp
med mordvapnet slutet i handen.
Och rodnaden lekte kring furornas topp
allt över de solljusa landen.

En ljusstrimma.

Gunga min sångmö på vårljusa skyar
till diktens land,
där vårläktar smeka
och solstrålar leka
som glittrande band.

Sänk dina vingar och vila för stunden
i ljusfagra lunden,
där föddes din sång.

Där bidar din prins, som i lekande yra
kan elda din lyra
till jublande språng.

Länge du irrat bland nattsvarta vidder
i sorgers värld,
där dödslockor klungo
och giftormar stungo
din fot på din färd.

Där vissnade rosor i klagan du brutit,
där sorgtårar flutit
vid höststormars gny.

Där dödssvarta minnen och skälvande ånger
bestrött dina sånger
med syndernas dy.

Gunga min sångmö på glittrande vågor
till diktens ö,
där solstrålar långa
dig famna och fånga,
du sångernas mö.

Kring drömmarnas prins må du visorna tvinna
när guldmolnen brinna
i himmelens höjd.

Låt sången från lyran berusande dallra
i toner och skvallra
om kommande fröjd.

Snart skall din ljusstråle svartna och slockna
vid stormars brus,
och tårarna kvälla
ur saknadens källa
kring drömmarnas grus.

Men gunga min sångmö på vårfager bölja
när stunden vill hölja
med rosor din själ.
Din lustfärd till vinkande mål må du styra
och stränga din lyra
till klingande spel.

Serenad.

Vakna, vakna, Blåöga, vakna,
svanen sjunger på vikens krusning,
strandens klippor dimkyssta, nakna
skimra röda i månskensljusning.

Vakna, följ mig i vidskogssnår,
genom drömskogen vägen går,
vakna, följ mig i natten.

Böljan spelar, skogshuldran skrattar,
trollen sjunga i mossdolt näste,
näckens fingrar guldgigan fattar,
stjärnan hänger från djupblått fäste.

Vakna, följ mig i rosendoft,
trasten drömmar i grönan loft.
Lyss till min lockflöjts toner.

Kläd dig flicka i guldfloresdräkten,
spring ur dunlätta bolstrars sköte,
kysst och fannad av sunnanfläkten
går din älskling du rädd till möte.
Nattviolen vid källans bredd
viskar: Blåöga, är du rädd?
Skynda — tystnaden bidar.

Trasten vaknat . . . i natten ljuder
tjusfullt lockande taltrasttoner
och till bävande lek dig bjuder
månens guldklot på himlatronen.
Ormbunksnåren i väntan stå,
daggen gnistrar på böjda strå.
Blåöga, flicka, vakna.

Vita strömoln i rymden dansa
svandunsmjukt under månens skiva,
skogens andar sin hofvsal kransa,
månens strålar med eldskrift skriva
midnattssånger på klippans häll.
Trastens lockton är längtansgäll,
darrande asplöv skalkas.
Sångaren bidar sommarsäll
Blåöga, — o, du nalkas!

Den dolda strängen.

Från dig till mig går en sträng så fin
av glädjens ljusalfer spunnen,
med dofter av lilja och rosmarin,
men stum som vilande mandolin
när tonens trollmakt är svunnen.

Den leder drömmen från dig till mig
när skymningsbrasan är brunnen,
den är den hårfina andestig,
där minnets skuggbilder smyga sig,
när dagens id är förrunnen.

Men ingen vet att den strängen finns,
och ingen vet att den funnits,
du vet det du, och jag evigt minns,
att blott för mig och mitt hjärtas prins
den dolda strängen har spunnits.

På gungfly.

På gungfly jag går
i skogens djupaste tystnad.
I snärjande snår
stå minnets demoner i lystnad.
Jag sjunker alltmer
i gungflyets iskalla sköte,
och stjärnvalvet ser
från det höga och ler,
när ångest och längtan stämt möte.

En sång bryter fram
ur tusen demoners strupar,
vid furans stam
jag klänger mig fast, där den stupar:
Din vandring för
till dödsrikets portar, de sjunga,
om bland gungfly du dör,
skall vår rungande kör
till glömska och vila dig gunga.

Ditt liv var så tungt,
av sorger var fylld din ränsel,
ditt väsen, fast ungt,
var färgat med lidandets pensel.
Med fördomens svärd
din barndomsglädje man dräpte.
Och livsglädjens värld,
dig av himlen beskärd,
i nattsvarta sorgflor man svepte.

Din själ var så rik
tills den nåddes av djävulskriet,
tills du lyfte en flik
av livskomedidraperiet.
Förgyllning du såg
och kattgullglitter som blänkte,
ett hycklande tåg
på livsströmmens våg,
som löpte dit guldregnet stänkte.

Med världsvanans smink
man anornas högmod dolde,
vid lasternas vink
sin trohet för guld man sålde.
Ett halvdämpat skratt
vid nästans motgång du hörde,
och häpen du satt,
när tanklöst och glatt
kritiken sitt eldspann körde.

Ett dödsgift man sått,
som din ungdoms lustgård förkvävde,
bland människor du gått,
men fråga dig själv om du — levde.
Du går utan tro
på stigar, vars lusteld förbrunnit,
där rosor ej gro,
där fröjder ej bo,
där glädjen sitt guldnät ej spunnit.

Så sjöngs det i hån
av minnets svarta demoner,
långt fjärran ifrån
vid nattugglors skorrande toner.
Jag sjunker alltmer,
och slemmiga alger mig famna . . .
Mot döden jag ler . . .
en dödsbön jag ber:
Nirvana, hos dig vill jag hamna.

Stormsång.

Det stormar yngling, hör du stormens gny,
elektriskt laddad står en kopparsky,
och åskan skrattar sakta ovan kullen.

Det knakar i den höga furans stam,
när stormens vreda ilar rusa fram,
och videbuskens grenar kyssa mullen.

Den mörka skogen vaggar som ett hav,
orkanens träl och stormens böjda slav,
och furusalens pelartoppar gunga.

Det gnisslar som en suck av namnlöst kval,
en bitter sorgelåt i skuggig sal
där skogens troll och rå sin gravsång sjunga.

Men stormens gny är blott ett harpospel
mot lidelsernas stormar i din själ,
du stolte yngling med de bleka dragen.
I dina mörka ögons härskarmakt
det glimmar ur ditt väsens dolda schakt
en blyxt av hat — jag skälver skräckbetagen.

Nattfågeln.

Med susande vingslag
min gåtfulla nattfågel nalkas
från drömmarnas värld
där tumlande vårvindar skalkas.
Jag följer hans färd
hän över de blånande höjder
och glömmer all jordlivets nöd
för drömillusionernas glöd,
för lockande paradisfröjder.

Min nattfågel bär mig
till gnistrande ljus i det höga,
dit kvalet ej når
med tårat och sorgbrustet öga.

Vid jubelsång går
vår färd över strömolnens klunga
till rymderns vinkande hov,
till lustgårdars blomsteralkov.
där paradisfågeln sjunga.

Spindelnät.

Jag gick på livets stig,
så hoppfullt bidande på livets stig —
och vägen syntes så oändelig,
så löftesrik, så ljus — oändelig.
En syn jag såg — min kind vart marmorblek,
jag stannade i undran, tjust och vek,
ett nät så grant
av daggens pärlor stänkt,
vid vägens kant
i enens topp var hängt.

I nätet spindeln satt,
bland silkesfina trådar spindeln satt.
Han såg på mig med mäktig tjusarblick,
med dårande, förförisk tjusarblick.
Jag kände blodets böljehöga svall,
fast spindelns blick var som safiren kall.

Så lätt och fin
var väven, skör och tunn,
och stänket vin,
som bjöd till nöjets brunn.

Jag drogs av sällsam makt,
av aldrig anad, obeveklig makt
till nätet konstigt vävda silkesflor,
till ungdomsvårens lätta silkesflor,
och som en fjäril flög jag in däri,
bevingad av min längtans fantasi.

— En klibbig krans
av gråa trådars slem,
och strax jag spanns
av spindeln in i dem.

Säg — varför grep du mig
du tjusarspindel, varför grep du mig?
Du sög min ungdomskraft, mitt hjärteblod,
min vackra livssyn och mitt levnadsmod.
Ditt fina nät med vita pärlband
har lett min ungdomsfröjd till gravens rand.

På livets stig
jag glatt och hoppfullt log,
men mötte dig
och — hoppets gnista dog.

Dröj!

Du går?
Nej dröj blott en kort sekund
och lyss till min drömsköna saga.
Däruppe i rymdernas glänsande rund
jag mötte dig engång
i kärlek och sång.
Säg minns du två självande sjäalars möte
i bländvita himmelska rosors sköte?
Där mötte jag dig
på vårfager stig
i lekande fröjd — och nu går du från mig.

Du går?

Du minns ej vår andefärd
kring rymdernas ändlösa vidder,
den gång vi bebodde en ljusare värld.
högt, högt i det blå
där själarna gå
i tystnadens natt för att nå varandra,
där frid och harmoniska drömmar vandra.

Du går
till giftbräddad blomkalk i snärjande snår.
Du trolösa hjärta, tag med då du går
min skälvande tår.

Det var så tyst.

Jag gick i drömmars örtagård
där nattens vindar lekte,
där rosenhäckars purpurbård
den nakna klippan smekte.
I örtagårdens blomstersal
sjöng trasten, nordens näktergal,
och blomsterdoften bjöd på bal
bland blommor på rabatten.

Jag gick i längtan efter dig
på ormsmal stig i lunden,
och blomstrens kalkar sänkte sig
i sömn vid midnattsstunden.

Jag greps av skräck på nattlig stig,
jag bävade att möta dig,
min längtan sjöng dock: kom till mig,
din trollmakt har mig fången.

Du kom — på grönklädd stig du gick,
där snåret kröp i slinga.
Din gång var trotsig, kall din blick
som spetsen av en klinga.
I nattens blomstersceneri
jag såg ditt löjes ironi,
en uddvass gadd med gifter i,
som blodigt ville stinga.

Jag ryste — men stod fjättrad kvar
på barrbeströdda spången,
av makten i ditt ögonpar
i bojor stod jag fången:
Min skönhetsdröm, min avgrundslott,
min livsdemon, min segerdrott,
i dina spår jag ödmjukt gått
med hjärtats frid förgången.

Jag vet du kommer aldrig mer,
vår saga är förrunnen.
Jag känner när du isigt ler
att drömmen är förbrunnen.
Tyst — hör du lundens näktergal
besjunga avskedsnattens kval,
från örtagårdens blomstersal
är rosendoften svunnen.

Vid skiljevägen.

Här möter skiljevägen — nu farväll!
Den smala törneströdda vägen går du,
för paradiset räddar du din själ
och salighetens segerpalmer får du.
— Jag följer ej.

Ditt paradys är en föråldrad sägen,
jag går den blomsterströdda breda vägen.
Hos Åsagudarna, hos Tor och Frej
vid jubelglädjen i Vallhallasalen
jag tömmer sällhetsdrucken vinpokalen.
— Jag följer ej.

Försakelsernas hårda gisselslag
med tunga pliktens krav för dig skall blandas,
och när jag andas glädjens andedrag,
skall unken fördomsluft din lunga andas.

— Jag följer ej.

Jag går till vingårdsrankans ljusa eden,
där ormen ligger lockande bland träden,
Du viskar: kom! Jag svarar trotsigt nej.
Och fast ditt öga gråter sorgens tårar,
min vita pärla du, som än bedårar,

— jag följer ej.

Vi vandrat hand i hand i livets vår,
du var min ros ännu i sommarns knoppning,
din allvarstunga livssyn lagt på bår
min ljusa drömbild och mitt livs förhoppning.

— Jag följer ej.

Vi växlat färger under livets kosa,
din färg är lila, min är glädjens rosa.
Din himmel mörknat, min bär sommarsol
med högblå glädjefamnande kupol.
Vår färg var oskuldsvit i barnaåren,
men tiden skiftar skuggspel — torkat åren.

— Jag följer ej.

Innehåll.

I. Bylåtar.

	Sid.
Efter gudstjänsten	5
På kyrkvägen	8
Brev från Fina till Sandra	12
I morgonväkten	16
Brev från Elsa till Minna	19
Linbråkningstako	22
Kommunalstämman	29
Vals	34
Sommarafton i byn	36
<i>Min</i> Karolina och <i>din</i> Karolina	39
Lantidyll	43
Kaffevisit	47
Vid bågaren	52
Butikfrökens aftonkvitter	55
Tre gubbar	59
Sekterns månsång	64
Hembygdens lov	67

II. Till Nordpolen	71
--------------------------	----

III. Stämningar.

	Sid.
Kvällstämning	97
Vaggsång	99
Månsång	102
Spegelbilder	105
Åskviggarnas lek	107
Tystnad	109
Snöstorm	111
Synd och sorg	113
Nattoner	115
Drömmen	117

IV. Från unga år

Sjung	121
Min gosses sånger	123
En ljusstrimma	132
Serenad	135
Den dolda strängen	137
På gungfly	139
Stormsång	142
Nattfågeln	144
Spindelnät	146
Dröj	148
Det var så tyst	150
Vid skiljevägen	152

PRIS: 2 mk 50 p:i

92
—

Lu. skönl. 1.

Wemay

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 1186

B 964

